

O B E C

Hlasovanie voličov, ktorých miestom trvalého pobytu je obec (voliči bez adresy trvalého pobytu)

V záujme zabránenia dvojitému hlasovaniu voličov, ktorých miestom trvalého pobytu je obec (§ 5 zákona č. 253/1998 Z. z. o hlásení pobytu občanov Slovenskej republiky a registri obyvateľov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov) **obec vyhotoví zoznam voličov, ktorých miestom trvalého pobytu je obec**, v ktorom budú uvedené identifikačné údaje týchto voličov (t. j. meno, priezvisko, rodné číslo, ak ide o cudzinca dátum narodenia, pokiaľ rodné číslo nemá pridelené a adresa sídla obecného úradu ako adresa takéhoto voliča). V deň konania volieb odovzdá obec každej okrskovej volebnej komisii utvorenej na jej území **zoznam voličov, ktorých miestom trvalého pobytu je obec**, aby v prípade, ak sa takýto volič dostaví do volebnej miestnosti v rámci volebného okrsku, v ktorého zozname voličov nie je zapísaný (napr. podľa pôvodnej adresy trvalého pobytu), mohla táto okrsková volebná komisia uvedeného voliča informovať o čísle volebného okrsku a adrese volebnej miestnosti, v ktorej môže uplatniť svoje právo voliť.

Vysielanie politickej reklamy v informačných prostriedkoch obce

Ak sa na obec obrátil kandidujúci subjekt so **žiadosťou o odvysielanie alebo zverejnenie „politickej reklamy“ v informačnom prostriedku obce** (obecnom rozhlase, obecnej televízii, obecných novinách a pod.) a obec **má záujem jeho žiadosti vyhovieť, je povinná takúto službu ponúknuť za rovnakých podmienok všetkým kandidátom, keď o to požiadajú.** O tejto možnosti má obec informovať kandidátov spôsobom v mieste obvyklým.

MIESTNA VOLEBNÁ KOMISIA A OKRSKOVÁ VOLEBNÁ KOMISIA

Spät'vzatie kandidátnej listiny, vzdanie sa a odvolanie kandidatúry

Spät'vzatie kandidátnej listiny politickou stranou alebo koalíciou, vzdanie sa alebo odvolanie kandidatúry musí byť **doručené predsedovi miestnej volebnej komisie najneskôr 48 hodín pred začatím volieb (t. j. do 8. novembra 2018 do 07:00h)**. Predseda miestnej volebnej komisie zabezpečí zverejnenie spät'vzatia kandidátnej listiny politickou stranou alebo koalíciou, vzdania sa alebo odvolania kandidatúry vo volebných miestnostiach.

Informáciu o kandidátoch, ktorí sa kandidatúry vzdali alebo boli odvolaní politickou stranou alebo koalíciou a údaje o kandidátoch politickej strany alebo koalície, ktorá vzala kandidátnu listinu spät' je potrebné v deň konania volieb **10. novembra 2018 u miestniť** napr. pred vchod do volebnej miestnosti, najlepšie však vo volebnej miestnosti za zástenu tak, aby bola voličom viditeľne prístupná a aby sa s ňou mohli oboznámiť ešte pred vykonaním volebného aktu.

Je vhodné, aby okrsková volebná komisia informáciu priebežne kontrolovala a v prípade odcudzenia, poškodenia alebo zásahu voličov do jej obsahu túto nahradila alebo vymenila za novú.

Údaje o kandidátoch, ktorí sa kandidatúry vzdali alebo boli odvolaní politickou stranou alebo koalíciou a údaje o kandidátoch politickej strany alebo koalície, ktorá vzala kandidátnu listinu spät' zostávajú na hlasovacom lístku, ale pri pridelovaní mandátov sa na nich neprihliada. **Okrsková volebná komisia nesmie hlasovacie lístky pred ich odovzdaním voličom upravovať**, napr. prečiarknutím mena kandidáta, dopísaním poznámky o jeho vzdaní sa alebo odvolaní, o spät'vzatí kandidátnej listiny politickou stranou alebo koalíciou, alebo na túto skutočnosť na hlasovacom lístku voličov upozorňovať iným spôsobom.

Zabezpečenie činnosti miestnej (okrskovej) volebnej komisie v deň konania volieb

Na zabezpečenie činnosti miestnej (okrskovej) volebnej komisie v deň konania volieb **odporúčame predsedovi miestnej (okrskovej) volebnej komisie v primeranom časovom predstihu pred dňom konania volieb overiť si u členov miestnej (okrskovej) volebnej komisie ich prítomnosť v deň konania volieb.**

Ak z informácie člena miestnej (okrskovej) volebnej komisie vyplynie, že nebude prítomný v deň konania volieb a v dôsledku jeho neprítomnosti by klesol počet členov miestnej (okrskovej) volebnej komisie pod päť, predseda miestnej (okrskovej) volebnej komisie ho vyzve, aby sa svojho členstva v miestnej (okrskovej) volebnej komisii písomne vzdal alebo vyzve politickú stranu alebo koalíciu, ktorá ho delegovala, aby jeho členstvo v miestnej (okrskovej) volebnej komisii písomne odvolala.

Ak členovi zanikne v dôsledku odvolania alebo vzdania sa kandidatúry alebo z iného dôvodu členstvo v miestnej (okrskovej) volebnej komisii a politická strana alebo koalícia delegovala aj náhradníka, predseda miestnej (okrskovej) volebnej komisie povolá tohto náhradníka, ktorý následne zloží sľub člena miestnej (okrskovej) volebnej komisie a podpíše *Poučenie zapisovateľa a členov miestnej (mestskej) volebnej komisie a zapisovateľa a členov okrskovej volebnej komisie pre voľby do orgánov samosprávy obcí* (poučenie o ochrane osobných údajov).

Ak politická strana alebo koalícia náhradníka nedelegovala a počet členov miestnej (okrskovej) volebnej komisie klesne pod päť, starosta obce na základe informácie predsedu miestnej (okrskovej) volebnej komisie vymenuje chýbajúceho člena miestnej (okrskovej) volebnej komisie tak, aby táto mala päť členov a v deň konania volieb mohla plniť úlohy vyplývajúce jej zo zákona č. 180/2014 Z. z. o podmienkach výkonu volebného práva a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „volebný zákon“).

Upozorňujeme, že aj člen miestnej (okrskovej) volebnej komisie menovaný starostom obce sa ujíma svojej funkcie podpísaním sľubu člena miestnej (okrskovej) volebnej komisie a je tiež povinný podpísať *Poučenie zapisovateľa a členov miestnej (mestskej) volebnej komisie a zapisovateľa a členov okrskovej volebnej komisie pre voľby do orgánov samosprávy obcí* (poučenie o ochrane osobných údajov).

Nestrannosť členov miestnej (okrskovej) volebnej komisie

Členovia miestnej (okrskovej) volebnej komisie sú povinní svedomite a nestranne vykonávať svoju funkciu a pri jej výkone sa riadiť Ústavou Slovenskej republiky a zákonmi (§ 18 ods. 3 volebného zákona).

Podľa uznesenia Štátnej komisie pre voľby a kontrolu financovania politických strán (ďalej len „štátna komisia“) č. 10/4/4 zo 4. 2. 2016:

„Člen volebnej komisie je povinný zachovávať pri výkone funkcie nestrannosť a nepôsobit' v prospech alebo neprospech kandidujúcich subjektov. Tomu má prispôbiť aj svoje oblečenie a konanie.“

Štátna komisia v uznesení **zdôrazňuje**, že je neprípustné, aby členovia miestnej (okrskovej) volebnej komisie svojím správaním alebo svojím odevom propagovali kandidujúce politické strany, koalície a kandidátov **a pôsobili tak vo volebnej miestnosti na voličov v prospech alebo neprospech týchto politických strán, koalícií a kandidátov.**

V prípade narušenia poriadku vo volebnej miestnosti je predseda okrskovej volebnej komisie, v jeho neprítomnosti podpredseda komisie, povinný vyzvať člena príslušnej volebnej komisie, aby sa zdržal svojho konania. V prípade opakovaného narušenia poriadku vo volebnej miestnosti alebo neuposlúchnutia výzvy, predseda okrskovej volebnej komisie, v jeho neprítomnosti podpredseda komisie, požiadajú o pomoc orgány Policajného zboru a informujú o tom prostredníctvom okresnej volebnej komisie štátnu komisiu.

OKRSKOVÁ VOLEBNÁ KOMISIA

Preukazovanie totožnosti voličom - občanom Slovenskej republiky

Volič - občan Slovenskej republiky vo voľbách do orgánov samosprávy obcí **preukazuje svoju totožnosť**

- **platným občianskym preukazom** (§ 24 ods. 2 v spojení s § 182 volebného zákona),
- **žiadosťou o vydanie občianskeho preukazu alebo potvrdením o občianskom preukaze** vydaným príslušným orgánom Policajného zboru podľa § 13 zákona č. 224/2006 Z. z. o občianskych preukazoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o občianskych preukazoch“).

Ak sa v deň konania volieb dostaví do volebnej miestnosti príslušnej podľa miesta trvalého pobytu občan Slovenskej republiky **s občianskym preukazom, ktorého doba platnosti uplynula** (§ 10 ods. 1 písm. d/ zákona o občianskych preukazoch), **alebo ktorý obsahuje nesprávne alebo neplatné údaje**, napr. o adrese trvalého pobytu (§ 10 ods. 1 písm. e/ zákona o občianskych preukazoch), **okrsková volebná komisia môže takýto občiansky preukaz uznať za relevantný doklad** na preukázanie totožnosti **len** v prípade voliča, ktorý je zapísaný v zozname voličov, a ktorého totožnosť **nevzbudzuje u členov okrskovej volebnej komisie pochybnosti**.

Ak sa v deň konania volieb dostaví do volebnej miestnosti príslušnej podľa miesta trvalého pobytu **s občianskym preukazom, ktorého doba platnosti uplynula**, občan Slovenskej republiky, **ktorý nie je zapísaný v zozname voličov**, okrsková volebná komisia mu hlasovanie neumožní a do zoznamu voličov ho **nedopíše**.

Hlasovanie voliča - cudzinca s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky

Ak sa do volebnej miestnosti príslušnej podľa miesta trvalého pobytu dostaví **volič - cudzinec s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky a preukáže sa dokladom o pobyte pre cudzinca, ktorého doba platnosti uplynula a takýto volič je zapísaný v zozname voličov**, okrsková volebná komisia si pri preukazovaní totožnosti voliča **na útvare cudzineckej polície telefonicky overí platnosť trvalého pobytu tohto voliča v obci**. Cudzinecká polícia bude na tento účel v deň konania volieb nepretržite poskytovať informácie o cudzincoch s pobytom na území Slovenskej republiky.

Telefónne čísla cudzineckej polície: **09610 50753**

09610 50754

09610 50723

Ak sa v deň konania volieb dostaví do volebnej miestnosti príslušnej podľa miesta trvalého pobytu **s dokladom o pobyte pre cudzinca, ktorého doba platnosti uplynula** volič - cudzinec s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, **ktorý nie je zapísaný v zozname voličov**, okrsková volebná komisia mu **hlasovanie neumožní** a do zoznamu voličov ho **nedopíše**.

Zoznam voličov a ochrana osobných údajov voličov

Každý, kto je oprávnený oboznamovať sa s údajmi v zozname voličov, je povinný zachovávať o nich mlčanlivosť (§ 11 ods. 4 volebného zákona).

V súvislosti s povinnosťou voliča vlastnoručne podpísať prevzatie hlasovacích lístkov a obálky v zozname voličov je potrebné, aby členovia okrskovej volebnej komisie zabránili sprístupneniu osobných údajov (najmä rodného čísla) iných voličov, ktorí sa nachádzajú na rovnakej strane zoznamu voličov.

Ochranu osobných údajov iných voličov, ktorí sa nachádzajú na rovnakej strane zoznamu voličov je možné pri podpise voliča dosiahnuť napr. ich prekrytím čistým listom papiera tak, aby voličovi boli pri podpise prístupné len jeho osobné údaje. S ohľadom na zákon č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov je potrebné k tomuto úkonu pristupovať s mimoriadnou dôležitosťou.

Vystavenie hlasovacích lístkov s označením „VZOR“ a informácie o spôsobe hlasovania

Vo volebnej miestnosti alebo pred vchodom do volebnej miestnosti musia byť vystavené hlasovacie lístky s označením "VZOR" a informácia o spôsobe hlasovania.

Hlasovacie lístky s označením „VZOR“ a informácia o spôsobe hlasovania musia byť vystavené tak, aby boli voličom viditeľne prístupné; spôsob realizácie by mal zodpovedať miestnym podmienkam.

Hlasovacie lístky majú byť označené len slovom „vzor“, bez žiadnych ďalších úprav. Vystavené hlasovacie lístky sa neprečiarkujú, ani sa na nich vzorovo neuvádza spôsob úpravy hlasovacieho lístka zakrúžkovaním poradového čísla niektorého z kandidátov.

Odporúčame, aby okrskové volebné komisie vystavené hlasovacie lístky a informáciu o spôsobe hlasovania priebežne kontrolovali a v prípade ich odcudzenia, poškodenia alebo zásahu voličov do ich obsahu tieto nahradili alebo vymenili za nové.

Odmietnutie podpísania prevzatia hlasovacích lístkov a obálky voličom v zozname voličov

Odmietnutie podpísania prevzatia hlasovacích lístkov a obálky voličom v zozname voličov **nie je dôvodom** na to, aby okrsková volebná komisia hlasovanie voličovi odoprela; predseda okrskovej volebnej komisie túto skutočnosť **poznámená v zozname voličov v časti „Poznámka“** a volič následne vstúpi do osobitného priestoru určeného na úpravu hlasovacích lístkov (t. j. za zástenu), kde upraví hlasovacie lístky zákonom ustanoveným spôsobom.

Hlasovanie voliča nespôsobilého upraviť hlasovací lístok bez pomoci iného voliča

Ak sa do volebnej miestnosti dostaví volič, ktorý vzhľadom na svoje zdravotné postihnutie **nemôže upraviť hlasovací lístok sám, musí byť na základe svojich rozumových a vôľových schopností spôsobilý oznámiť okrskovej volebnej komisii túto skutočnosť, ako aj vyjadriť svoju vôľu hlasovať za asistencie inej osoby a túto osobu pred okrskovou volebnou komisiou označiť. Ak tak volič neurobí, okrsková volebná komisia mu hlasovanie neumožní.**

Upozorňujeme tiež, že s ohľadom na zásadu osobného hlasovania, volič môže odovzdať svoj hlas vybranému kandidátovi len osobne a nie prostredníctvom inej osoby, ktorú by splnomocnil na vykonanie hlasovania (tzn. zastúpenie pri hlasovaní je vylúčené). Z tohto dôvodu nemôže za voliča pozbaveného spôsobilosti na právne úkony hlasovať iná osoba (opatrovník, osobný asistent a pod). Takáto osoba však voličovi môže asistovať pri výkone volebného práva, ak ju volič pred okrskovou volebnou komisiou označí za osobu, ktorá na základe jeho pokynov upraví hlasovací lístok, tento vloží do obálky a obálku do volebnej schránky. Člen okrskovej volebnej komisie obidve osoby pred vstupom do osobitného priestoru na úpravu hlasovacích lístkov poučí o spôsobe hlasovania a o skutkovej podstate trestného činu marenia prípravy a priebehu volieb a referenda.

Hlasovanie mimo volebnej miestnosti do prenosnej volebnej schránky

Mimo volebnej miestnosti do prenosnej volebnej schránky môže hlasovať len volič, ktorý o to požiadal (osobne, telefonicky, elektronickou poštou alebo prostredníctvom inej osoby) obec a v deň konania volieb príslušnú okrskovú volebnú komisiu. Obec a v deň konania volieb okrsková volebná komisia **zapiše voliča na základe jeho žiadosti do zoznamu voličov, ktorí požiadali o hlasovanie mimo volebnej miestnosti**. V deň konania volieb vyšle okrsková volebná komisia k voličovi **dvoch svojich členov s hlasovacími lístkami, obálkou a so zoznamom voličov, ktorí požiadali o hlasovanie mimo volebnej miestnosti**. Vyslaní členovia okrskovej volebnej komisie zabezpečia, aby volič podpísal prevzatie hlasovacích lístkov a obálky; ak tak volič nemôže urobiť alebo ak prevzatie hlasovacích lístkov a obálky odmietne podpísať, člen okrskovej volebnej komisie poznamená túto skutočnosť v zozname voličov, ktorí požiadali o hlasovanie mimo volebnej miestnosti. Vyslaní členovia okrskovej volebnej komisie vykonajú pri podpise voliča opatrenia na ochranu osobných údajov ostatných voličov zapísaných v zozname voličov, ktorí požiadali o hlasovanie mimo volebnej miestnosti ich prekrytím čistým listom papiera tak, aby voličovi boli prístupné len jeho osobné údaje.

Upozorňujeme, že:

- členovia okrskovej volebnej komisie vyslaní s prenosnou volebnou schránkou, hlasovacími lístkami, obálkou a zoznamom voličov, ktorí požiadali o hlasovanie mimo volebnej miestnosti sú oprávnení umožniť hlasovať do prenosnej volebnej schránky len tomu voličovi, ktorý je zapísaný v zozname voličov, ktorí požiadali o hlasovanie mimo volebnej miestnosti. Ak členov okrskovej volebnej komisie na mieste dodatočne požiada o hlasovanie mimo volebnej miestnosti iný volič (zapísaný v zozname voličov tohto volebného okrsku), členovia okrskovej volebnej komisie ho zapíšu do zoznamu voličov, ktorí požiadali o hlasovanie mimo volebnej miestnosti. Okrsková volebná komisia následne zabezpečí opätovné vyslanie dvoch svojich členov s prenosnou volebnou schránkou, hlasovacími lístkami, obálkou a zoznamom voličov, ktorí požiadali o hlasovanie mimo volebnej miestnosti k takémuto voličovi,
- volič umiestnený v domove sociálnych služieb alebo v obdobnom zariadení, ktorý má trvalý pobyt vo volebnom okrsku, v ktorom sa nachádza toto zariadenie, a ktorý chce hlasovať do prenosnej volebnej schránky, **musí byť na základe svojich rozumových a vôľových schopností spôsobilý požiadať** (osobne, prostredníctvom inej osoby a pod.) **o hlasovanie mimo volebnej miestnosti**. Uvedené sa vzťahuje aj na zdravotne postihnutých voličov, nachádzajúcich sa v domácej starostlivosti. Pre hlasovanie takéhoto voliča mimo volebnej miestnosti, za asistencie iného voliča,

platia tie isté podmienky ako pre hlasovanie takéhoto voliča vo volebnej miestnosti; s ohľadom na zásadu osobného hlasovania aj volič umiestnený v domove sociálnych služieb alebo v obdobnom zariadení **môže odovzdať svoj hlas vybranému kandidátovi len osobne, a nie prostredníctvom inej osoby, ktorú by splnomocnil na vykonanie hlasovania. Z tohto dôvodu nemôže za voliča pozbaveného spôsobilosti na právne úkony hlasovať iná osoba (ošetrovateľ, riaditeľ zariadenia a pod.). Takáto osoba však voličovi môže asistovať pri výkone volebného práva, ak ju volič pred vyslanými členmi okrskovej volebnej komisie označí za osobu, ktorá na základe jeho pokynov upraví hlasovací lístok, tento vloží do obálky a obálku do prenosnej volebnej schránky,**

- členovia okrskovej volebnej komisie vyslaní s prenosnou volebnou schránkou sú povinní **zabezpečiť správny priebeh hlasovania** zdravotne postihnutých voličov (predovšetkým tých s mentálnym postihnutím) nachádzajúcich sa v domácej starostlivosti, ako aj v domovoch sociálnych služieb alebo obdobných zariadeniach, **dohliadať nad zákonnosťou ich hlasovania** a sú povinní zabrániť ich ovplyvňovaniu pri hlasovaní v prospech získania hlasov pre toho - ktorého kandidáta.

Po návrate členov okrskovej volebnej komisie vyslaných s prenosnou volebnou schránkou do volebnej miestnosti, okrsková volebná komisia **ihneď zakrúžkuje** poradové číslo voliča v zozname voličov a pripojí k nemu zoznam tých voličov, ktorí požiadali o hlasovanie mimo volebnej miestnosti.

Volič môže hlasovať len v územnom obvode volebného okrsku, pre ktorý bola okrsková volebná komisia zriadená.

Prenosná volebná schránka

Prenosná volebná schránka je určená na hlasovanie tých voličov, ktorí sa zo závažných, najmä zdravotných dôvodov nemôžu dostaviť do volebnej miestnosti a požiadali o takýto spôsob hlasovania.

Vzhľadom na to, že prenosná volebná schránka patrí medzi povinné vybavenie volebnej miestnosti, okrsková volebná komisia **nie je oprávnená v deň konania volieb ju natrvalo umiestniť mimo volebnej miestnosti**, napríklad **na prízemie (vestibul) budovy**, v ktorej sa na poschodí nachádza volebná miestnosť, s odôvodnením pohodlnejšieho hlasovania starších, resp. zdravotne postihnutých voličov. Na tieto okolnosti bol povinný prihliadnuť starosta obce pri určovaní volebnej miestnosti tak, aby do nej mali čo najľahší prístup aj títo voliči.

V odôvodnených prípadoch však môže okrsková volebná komisia vyslať dvoch svojich členov s prenosnou volebnou schránkou k voličovi, ktorý sa nachádza napríklad na prízemí budovy alebo pred vstupom do budovy, v ktorej sa nachádza volebná miestnosť, a ktorého zdravotný stav mu nedovolí dostať sa do volebnej miestnosti nachádzajúcej sa na poschodí tejto budovy alebo v budove, ktorá nemá bezbariérový prístup. Pre hlasovanie takéhoto voliča platia rovnaké podmienky, ako pre hlasovanie do prenosnej volebnej schránky, napr. v domácnosti.

Prítomnosť vo volebnej miestnosti

Vo volebnej miestnosti majú právo byť prítomní, okrem členov okrskovej volebnej komisie, jej zapisovateľa, členov a zapisovateľov volebných komisií vyšších stupňov, členov ich odborných sumarizačných útvarov a voličov, pozorovatelia vyslaní medzinárodnými organizáciami.

Právo byť prítomný v priebehu volieb a sčítavania hlasov vo volebnej miestnosti má aj zástupca nezávislého kandidáta. Obec je povinná vo volebnej miestnosti vyčleniť pre zástupcov nezávislých kandidátov a pozorovateľov vyslaných medzinárodnými organizáciami, ktorí prejavili záujem o sledovanie priebehu hlasovania a sčítania hlasov osobitný priestor (§ 27 ods. 2 prvá a druhá veta volebného zákona).

Zástupca nezávislého kandidáta, ktorý prejavil záujem byť prítomný v priebehu hlasovania alebo sčítavania hlasov vo volebnej miestnosti oznámi túto skutočnosť predsedovi okrskovej volebnej komisie, pričom **nie je povinný preukázať sa osobitným písomným poverením**.

Zástupca nezávislého kandidáta a pozorovatelia vyslaní medzinárodnými organizáciami nebudú viditeľne označení; **môžu** sledovať priebeh hlasovania vo volebnej miestnosti a sčítania hlasov, **nemôžu** však zasahovať do priebehu hlasovania ani do sčítania hlasov; **prítomnosť týchto osôb pri hlasovaní mimo volebnej miestnosti v domácnosti voliča, ktoré zo zákona zabezpečujú dvaja vyslaní členovia okrskovej volebnej komisie, nie je z dôvodu ochrany súkromia a obydlia voliča nárokovateľná**. Zástupca nezávislého kandidáta a pozorovatelia vyslaní medzinárodnými organizáciami sa však môžu zúčastniť pozorovania priebehu hlasovania voličov v zariadeniach sociálnych služieb, domovoch dôchodcov a obdobných zariadeniach, pričom pri pozorovaní priebehu hlasovania v takýchto zariadeniach musia byť dodržané povinnosti podľa osobitných predpisov.

Zástupcu nezávislého kandidáta a pozorovateľov vyslaných medzinárodnými organizáciami **nemožno z volebnej miestnosti vylúčiť z dôvodu nedostatočnej kapacity volebnej miestnosti**. Tieto osoby **možno** z volebnej miestnosti vylúčiť, **len ak by bol ohrozený priebeh hlasovania a sčítavania hlasov**.

Prítomnosť kandidáta vo volebnej miestnosti

Kandidát kandidujúci vo voľbách do orgánov samosprávy obcí má právo byť prítomný vo volebnej miestnosti:

- **len v čase, keď hlasuje,**
- **po skončení hlasovania, ak prejaví záujem sledovať priebeh sčítavania hlasov.**

Kandidát sa v žiadnom prípade nesmie v čase hlasovania, okrem času, keď hlasuje, zdržiavať vo volebnej miestnosti (napr. ako pozorovateľ), alebo v blízkosti volebnej miestnosti, pretože svojou prítomnosťou môže ovplyvňovať voličov pri hlasovaní. Na túto skutočnosť ho okrsková volebná komisia upozorní.

Prítomnosť iných osôb vo volebnej miestnosti

Vo volebnej miestnosti majú právo byť prítomné, okrem členov okrskovej volebnej komisie, jej zapisovateľa, hlasujúcich voličov, pozorovateľov vyslaných medzinárodnými organizáciami a zástupcu nezávislého kandidáta aj **iné osoby, ktoré prejavili záujem o pozorovanie priebehu volieb a sčítavania hlasov**, pričom tieto osoby len ústne oznámia túto skutočnosť predsedovi okrskovej volebnej komisie.

Tieto osoby možno z volebnej miestnosti vylúčiť, len ak by bol ohrozený priebeh hlasovania, sčítavania hlasov alebo z dôvodu nedostatočnej kapacity volebnej miestnosti.

Osoby, ktoré prejavili záujem o pozorovanie priebehu volieb a sčítavania hlasov nemôžu zasahovať do priebehu hlasovania, nahliadať do zoznamu voličov a robiť si z neho výpisy, odpisy, fotografické záznamy alebo videozáznamy. Taktiež nemôžu zasahovať do priebehu sčítavania hlasov a robiť si fotografické záznamy a videozáznamy zápisnice okrskovej volebnej komisie o priebehu a výsledku hlasovania vo volebnom okrsku. Na sprístupňovanie zápisníc o výsledkoch voliebsa vzťahuje osobitný predpis, do ostatných volebných dokumentov môžu nahliadať len súd a orgán činný v trestnom konaní.

Pri vyhlásení výsledkov hlasovania vo volebnom okrsku predsedom okrskovej volebnej komisie si môžu prítomné osoby **robiť poznámky o výsledku hlasovania vo volebnom okrsku** (napr. o počte zapísaných voličov, počte voličov, ktorí odovzdali obálku, počte platných hlasov odovzdaných pre jednotlivých kandidátov a pod.). **Upozorňujeme, že osoby prítomné vo volebnej miestnosti sú povinné dodržiavať pokyny predsedu okrskovej volebnej komisie na zachovanie poriadku vo volebnej miestnosti a dôstojného priebehu hlasovania a sčítavania hlasov.**

Informovanie o priebehu volebného dňa

Predseda okrskovej volebnej komisie, v jeho neprítomnosti jej podpredseda je oprávnený poskytovať informácie o priebehu volebného dňa v danom volebnom okrsku na účely televízneho, rozhlasového a tlačového spravodajstva. V prípade vzniku okolností zakladajúcich podozrenie zo spáchania priestupku alebo trestného činu je oprávnený o týchto skutočnostiach informovať orgán Policajného zboru.

Sčítavanie hlasov

Okrsková volebná komisia pristúpi k sčítavaniu hlasov bezprostredne po vyhlásení hlasovania za skončené. Práce spojené so sčítaním hlasov sa vykonávajú vo volebnej miestnosti a musí sa v nich pokračovať bez prerušenia až do úplného skončenia.

Pri sčítavaní hlasov má okrsková volebná komisia postupovať transparentne, tzn. tak, aby jednotlivé úkony mohli pozorovať aj osoby prítomné pri sčítavaní hlasov, za dodržiavania podmienok ochrany osobných údajov voličov. Upozorňujeme, že v záujme predchádzania vzniku sporných situácií pri sčítavaní hlasov **majú písacie potreby používať len tí členovia okrskovej volebnej komisie, ktorých okrsková volebná komisia poverila zaznamenávaním výsledkov hlasovania. Spôsob a systém prác súvisiacich so zisťovaním výsledkov hlasovania vo volebnom okrsku si určí okrsková volebná komisia v deň konania volieb.**

Taktiež upozorňujeme, že zapisovateľ okrskovej volebnej komisie nie je členom volebnej komisie, a preto ani neplní úlohy, ktoré v zmysle volebného zákona prináležia len členovi okrskovej volebnej komisie, tzn. **zapisovateľ okrskovej volebnej komisie nesčítava hlasy po skončení hlasovania ani nevyhotovuje zápisnicu okrskovej volebnej komisie o priebehu a výsledku hlasovania vo volebnom okrsku.**